

Тарас Андрейчук,

суддя

Оболонського районного суду

м. Києва

УДК 349.2

Сучасний стан правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів

Чинне трудове законодавство України містить положення, котрі встановлюють додаткові вимоги до деяких категорій працівників, що обумовлено характером професійної діяльності, специфікою трудової функції і/або значенням результатів праці для суспільства та держави. До таких працівників, передусім, законодавцем віднесено державних службовців, які провадячи професійну діяльність, уособлюють авторитет однієї з трьох гілок влади: законодавчої, виконавчої та судової. Порядок реалізації трудової діяльності суддів впливає на якість здійснення правосуддя та захисту прав громадян України. Отже, проблемні питання правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів є актуальними та першочерговими для вирішення в законодавчому порядку. Адже метою встановлення правових обмежень реалізації трудових прав, свобод і законних інтересів

судді є встановлення бажаної для держави та суспільства поведінки працівника судових органів.

Належне визначення порядку правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів та його особливостей має конструктивно впливати на рівень захисту трудових прав, свобод та інтересів громадян України. Означене питання на різних етапах розвитку суспільства досліджували такі науковці, як А. М. Денисова, І. Г. Запорожець, М. І. Іншин, Н. Н. Лукашева, Л. М. Москвич, П. В. Панталієнко, В. О. Чернова, Т. В. Штрих, О. М. Ярошенко та ін. Проте, враховуючи існування великої кількості вад у державному законодавстві загального та спеціального характеру, означені питання потребують додаткового дослідження та доопрацювання.

Основною метою статті є встановлення ефективного та дієвого

правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів. Для досягнення поставленої мети у статті необхідно вирішити такі головні завдання: визначити правові обмеження та вимоги до суддів; проаналізувати положення державного загального та спеціального законодавства, наукових досягнень щодо означених питань; розробити ряд пропозицій з удосконалення чинного законодавства України, яке врегульовує діяльність суддів.

Ступінь відповідності кандидата посаді судді визначається у процесі окремої процедури добору кандидатів, що визначена положенням ст. 65 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», а саме: «кожен, хто відповідає встановленим вимогам до кандидата на посаду судді, має право звернутися до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України з заявою про участь у доборі кандидатів на посаду судді» [1]. Відповідно до означеного слід підкреслити наукову думку Н. Н. Лукашевої, яка стверджує: «Визначення у законодавстві України про працю вимог, які ставляться чи можуть ставитися до працівників, порядку встановлення таких вимог, перевірки відповідності працівників вимогам, які до них ставляться, істотно зачіпає інтереси не тільки сторін трудового договору, а і суспільства в цілому та окремих соціальних груп. Доцільне правове регулювання відносин щодо встановлення вимог до працівників створює передумови для економічно та соціально виправданого руху робочої сили та досягнення в результаті такого руху більшої рівноваги між вимогами до посади (робочого місця) та здатністю працівника до праці, між інтересами найманих працівників і роботодавців, між економічними і соціальними цілями суспільства» [2, с. 92–93]. Тож вимоги передбачені для кандидата на посаду судді, мають велике значення, адже саме професійний суддя формує авторитет

судового органу в результаті здійснення справедливого правосуддя, задля чого необхідні певні якості: спеціальна кваліфікація, професійний досвід, потенціал, етично-моральні якості тощо.

Вимоги – це визначені державним законодавством професійні, кваліфікаційні, морально-етичні умови, потреби та характеристики, які мають бути наявні у кандидата на посаду судді. Перелік вимог установлюється Конституцією України, законами України «Про державну службу», «Про судоустрій та статус суддів». Слід зазначити, що ч. 1 ст. 127 Конституції України встановлює: «На посаду судді може бути рекомендований кваліфікаційною комісією суддів громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи у галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років та володіє державною мовою. Суддями спеціалізованих судів можуть бути особи, які мають фахову підготовку з питань юрисдикції цих судів. Ці судді відправляють правосуддя лише у складі колегій суддів. Додаткові вимоги до окремих категорій суддів щодо стажу, віку та їх професійного рівня встановлюються законом» [3]. Положення ч. 3 ст. 22 КЗпП України визначає, що вимоги щодо віку, рівня освіти, стану здоров'я працівника можуть установлюватися законодавством [4]. Аналогічні положення містить Закон України «Про державну службу» (ст. 4). Але основним законодавчим актом, що регулює службово-трудова діяльність суддів, є Закон України «Про судоустрій та статус суддів», ч. 1 ст. 64 якого визначає: «На посаду судді може бути рекомендований громадянин України, не молодший двадцяти п'яти років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як три роки, проживає в Україні не менш як десять років та володіє державною

мовою» [1]. Слід зауважити, що вдалою є конструкція зазначеної статті, яка містить у ч. 4 тлумачення правових категорій «вища юридична освіта» та «стаж роботи у галузі права», що сприяє ефективній правозастосовній діяльності компетентних органів та осіб.

На наш погляд, на основі положень ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» слід класифікувати вимоги до кандидата на посаду судді на такі.

1) Основні:

– ті, що прямо передбачені ч. 1 ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» – це наявність громадянства України; граничний вік – не менше 25 років; наявність трудового стажу не менше 3 років; вільне володіння державною мовою;

– ті, що слід вирізнити на основі ч. 2 ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів».

Означене положення встановлює, що: «не можуть бути рекомендовані на посаду судді громадяни: 1) визнані судом обмежено дієздатними або недієздатними; 2) які мають хронічні психічні чи інші захворювання, що перешкоджають виконанню обов'язків судді; 3) які мають не зняту чи не погашену судимість» [1]. Отже, вимогами до кандидата на посаду судді є необхідність наявності повної дієздатності; фізичного, психічного та психологічного здоров'я, сумісного з провадженням професійної діяльності; повага до закону та правопорядку, безумовне виконання державного законодавства. На думку М. І. Іншина, обмеження дієздатності фізичної особи має бути визнане несумісним з будь-якою державною службою [5, с. 191], що не підлягає сумніву.

2) Додаткові – встановлюються Законом України «Про судоустрій та статус суддів» до кандидатів на посаду судді у судах вищого рівня.

Слід, зробити висновок про те, що основні вимоги, визначені в окремих

частинах ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», переділено на окремі категорії з огляду на той факт, що перша група має враховуватися лише в процесі добору кандидатів на посаду судді, до виникнення службово-трудова відносин. Друга група основних вимог має характеризувати працівника судових органів із виникненням, розвитком і припиненням службово-трудова відносин. Адже невідповідність установленим у ч. 2 ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» вимогам може стати підставою для втрати правового статусу носієм судової влади. Відповідно до означеного слід підкреслити наукову думку І. Г. Запорожця: «Трудова діяльність суддів полягає в здійсненні від імені держави правосуддя, що потребує законодавчого встановлення особливих вимог до цієї категорії працівників. Перш за все ці вимоги мають стосуватися підстав виникнення трудового правовідношення з суддею. Правові основи добору та обрання суддів передбачають складний фактичний склад, що є необхідним для виникнення цього правовідношення. Досягнення оптимального співвідношення загальних норм трудового права і норм спеціального законодавства в регулюванні трудової діяльності суддів є нагальною потребою сьогодення. Це обумовлено двома основними чинниками: по-перше, необхідністю забезпечення ефективного здійснення правосуддя у державі і, по-друге, метою досягнення належного рівня стану соціальної захищеності суддів» [6, с. 121]. Отже, слід зробити висновок про те, що особа, яка є кандидатом на посаду судді або працівником судових органів, має відповідати визначеним законодавством вимогам у провадженні професійної діяльності. В. О. Чернова слушно зазначає: «Окрім визначених законодавством службових обов'язків судді, необхідним є виконання вимог щодо необхідної

поведінки судді, тобто це так звані юридичні обов'язки, але носять вони характер моральних, які обумовлені вимогами професійної честі та гідності судді. Виходячи з вищевикладеного, зрозумілим є той факт, що праця судді є доволі складною та містить не тільки встановлені законодавством права та обов'язки, важливим в процесі реалізації правосуддя є моральний чинник цієї сторони, тому й вимоги до кандидатів на посаду суддів є досить суворі, а це обумовлює особливий правовий стан судді» [7, с. 188].

Отже, слід підсумувати, що сучасний стан професіоналізму суддів та ефективності судової системи вимагає подальших змін і переусвідомлення діючих засад правового регулювання. Наприклад, конструктивний підхід до подальшого підвищення професіоналізму суддівського корпусу, розроблений Л. М. Москвичем, полягає в забезпеченні таких основних напрямків: «1. Вироблення стандартів відповідності суддівській професії. 2. Оптимізація процедури добору кандидатів на посаду судді. 3. Налагодження ефективного механізму контролю за профпридатністю суддів» [8, с. 190]. На наш погляд, здійснення правосуддя – це дуже відповідальна професійна діяльність, яка має провадити морально та етично зріла людина, що характеризується наявністю якісної професійної підготовки, суттєвого трудового стажу, що формує досвід судді. А ч. 1 ст. 64 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» установлює віковий бар'єр і стаж, що складають умови для допущення до здійснення правосуддя молодих, малодосвідчених спеціалістів. Отже, передовсім слід змінити якісні та кількісні характеристики, що складають зміст вимог до кандидата на посаду судді, у бік значного підвищення вікового бар'єра та наявності трудового стажу, а саме: «на посаду судді може бути рекомендований громадянин України, не молод-

ший двадцяти восьми років, який має вищу юридичну освіту і стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років». Слід підкреслити, що запропонований віковий бар'єр для кандидата на посаду судді відповідає вимогам наявності у громадянина України вищої освіти за спеціальністю та п'ятирічного трудового стажу за обраним напрямком, що в сукупності забезпечить досвідченість майбутнього судді, – адже правосуддя має здійснюватись якісно професійно підготовленою, морально та етично зрілою особою.

Т. В. Штрих слушно наголошує: «Реалізація права на працю відбувається на загальних принципах (свобода праці, рівність трудових прав, відсутність дискримінації, законність тощо), порушенням яких не можна вважати встановлення додаткових вимог до суддів (як передумов, так і під час провадження трудової діяльності). Вимоги, необхідні для праці в суді, є підвищеними порівняно з працівниками інших державних органів, що обумовлено специфікою службової діяльності, в чому ще раз проявляються особливості дуального статусу судді» [9, с. 686–687]. Додатково реалізація трудових прав суддів має межі, встановлені положеннями державного законодавства України у вигляді передбачених обмежень провадження професійної діяльності. Також слід зауважити, що всі громадяни України мають рівне право доступу до державної служби, але водночас законодавцем установлено низку обмежень, пов'язаних із проходженням державної служби. Як зазначає П. В. Панталієнко «Обмеження для судді України мають абсолютний характер – вони діють для нього протягом усього часу перебування на посаді судді та не можуть бути відміненими або заміненіми на інші положення. Вони виступають певним гарантом ефективної діяльності суддів й функціонування судової системи. Головна мета цих правообмежень полягає

у забезпеченні реалізації передбачених прав і обов'язків судді та встановленні правових заборон, спрямованих на попередження можливих посадових зловживань з боку останніх. Особливість правообмежень полягає у тому, що суддя на період перебування на своїй посаді судді позбавляється певних прав, які входять до загального правового статусу громадянина. Ця обставина обмежує загальну дієздатність судді як громадянина і тим самим звужує межі його загального правового статусу» [10, с. 271].

Правові обмеження, безперечно, є додатковими засобами впливу на поведінку судді, що направлені на зменшення обсягу їхніх трудових прав. А. М. Денисова зазначає, що «правові обмеження» в загальному їх вигляді – це «встановлені законодавством виключення з правового статусу громадянина, які носять превентивний характер, убезпечують від можливих несприятливих наслідків, як суб'єктів, по відношенню до яких діють ці самі обмеження, так і інших осіб» [11, с. 52]. На наш погляд, обмеження реалізації трудових прав судді – це превентивні засоби, встановлені загальним і спеціальним законодавством України, передбачені законодавцем з метою впливу на професійну поведінку працівника судового органу, що має бути незалежною, неупередженою, чесною, сумлінною та справедливою відповідно до державних і суспільних вимог.

Передусім слід зауважити, що правові обмеження реалізації трудових прав суддів устанавлюються положеннями загального та спеціального державного законодавства. Так, ч. 1 ст. 127 Конституції України встановлює: «професійні судді не можуть належати до політичних партій та профспілок, брати участь у будь-якій політичній діяльності, мати представницький мандат, обіймати будь-які інші оплачувані посади, виконувати іншу оплачувану роботу, крім

наукової, викладацької та творчої» [3]. О. М. Ярошенко констатує: «Особливості правового статусу державних службовців характеризуються низкою обмежень у їх трудових правах. Так, державний службовець не в праві:

1) працювати за сумісництвом на підприємствах, в установах і організаціях (крім наукової, викладацької, творчої діяльності, а також медичної практики);

2) займатись підприємницькою діяльністю безпосередньо чи через посередників або підставних осіб;

3) бути повіреним третіх осіб у справах державного органу, в якому він працює; брати участь у страйках» [12, с. 85].

Чільними для суддів є положення, визначені ст. 53 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», яка встановлює вимоги щодо несумісності, а саме:

«1. Перебування на посаді судді несумісне із зайняттям посади в будь-якому іншому органі державної влади, органі місцевого самоврядування та з представницьким мандатом.

2. Суддя не має права поєднувати свою діяльність з підприємницькою або адвокатською діяльністю, будь-якою іншою оплачуваною роботою (крім викладацької, наукової і творчої діяльності), а також входити до складу керівного органу чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.

3. Суддя не може належати до політичної партії чи професійної спілки, виявляти прихильність до них, брати участь у політичних акціях, мітингах, страйках.

4. Суддю за його заявою може бути відряджено для роботи у Вищій раді юстиції, Вищій кваліфікаційній комісії суддів України, Національній школі суддів України зі збереженням заробітку за основним місцем роботи» [1]. Отже, правові обмеження реалізації трудових прав суддями, визна-

чені Законом України «Про судоустрій та статус суддів», слід переділити за характером на ідеологічні, професійні та матеріальні.

Насамперед треба зазначити вимоги до правових обмежень, установлених законодавцем для судді, а саме:

1) доцільність установлених обмежень і заборон щодо діяльності суддів як суб'єктів трудового права;

2) відповідність міжнародним стандартам і закордонному досвіду врегулювання трудової діяльності професійних суддів;

3) відповідність вимогам суспільства, держави та інтересам працівників судових органів;

4) результативність та ефективність;

5) відсутність спричинення негативних факторів.

Згідно з проведеним вище дослідження правове регулювання обмежень реалізації трудових прав суддів потребує вдосконалення відповідно до міжнародних стандартів та закордонного досвіду. Активним чином у науковому просторі розвивається позиція щодо скасування або пом'якшення більшості обмежень для суддів. Тут варто навести думку П. В. Панталієнка: «Заборона брати участь у будь-якій політичній або профспілковій діяльності обґрунтовується тим, що ніякі політичні уподобання судді не повинні впливати на справедливість винесеного ним рішення. Адже основним принципом діяльності судді є його незалежність, неупередженість, а належність судді до якої-небудь політичної партії, на думку законодавця, створює цьому загрозу. Судові рішення повинні ґрунтуватися виключно на законі, праві, забезпечуючи тим самим підтримання існуючого в державі режиму законності. Безперечно, сьогодні необхідність існування заборони щодо політичної діяльності пов'язана з ламанням стереотипів, історичних традицій, становленням авторитету суддів у суспіль-

стві. Але вважаємо, що такий жорсткий підхід до обмеження політичних прав суддів є тимчасовим явищем на період побудови правової держави, формування громадянського суспільства. Доцільно нормативно закріпити вичерпний перелік дій, що можуть бути розцінені як політична діяльність, заняття якими для суддів несумісне з професійною діяльністю, наприклад: участь судді у зборах, мітингах, пікетуваннях, виступи у пресі з матеріалами політичного характеру, агітації за кандидатів у депутати, матеріальна підтримка якоїсь партії та інша активна політична діяльність. Свобода кожного носія судової влади від ідейного або емоційного тиску насамперед пов'язана з принципами верховенства права і правової держави, здійснення судової влади лише на основі конституції і закону. Умовами, що забезпечують неупереджене здійснення суддею своїх професійних функцій, мають стати дійове та надійне законодавче закріплення незалежності суддів, високий рівень їх професійної правосвідомості, внутрішнє сприйняття кожним суддею правил змагальності судового процесу. Саме такий підхід до статусу носія судової влади забезпечить йому високий авторитет у суспільстві» [10, с. 270]. Додатково, підтримуючи зазначену думку, слід зазначити, що суддя, незважаючи на вимоги та обмеження, встановлені щодо провадження ним професійної діяльності, залишається звичайною людиною, представником населення України, учасником державного політичного життя, що обґрунтовує можливість наявності у нього політичних уподобань, які він змушений не афішувати. Тож правовим обмеженням для професійної діяльності судді має бути заборона форм лише активної політичної поведінки: участі у мітингах, демонстраціях, активних публічних виступів, агітації, використання службового становища в політичних цілях тощо.

Ще одне обмеження, що підлягає вдосконаленню, направлене на заборону провадження суддею підприємницької діяльності. З цього приводу П. В. Панталієнко зазначає: «Розглянуте обмеження не поширюється на права суддів вкладати кошти в акціонерні товариства, тримати акції та отримувати дивіденди від них. Така діяльність відповідно до Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», Господарського кодексу України не вважається підприємницькою» [10, с. 271]. Але означене право передбачає отримання прибутку, що забезпечує матеріальну зацікавленість судді та створює умови для негативного впливу на результати його праці. Отже, відповідне право, на наш погляд, має бути заборонено законодавцем. Стосовно додаткових форм трудової діяльності судді слід зазначити, що відповідно до висновків, зроблених у результаті дослідження правового врегулювання реалізації трудових прав суддів, слід удосконалити процес реалізації трудових прав суддею додатковими формами трудової діяльності (літературна, педагогічна, наукова, інтерпретаційна, мистецька діяльність; публічні виступи на офіційних слуханнях; членство в офіційних органах, урядових комітетах, професійних об'єднаннях, комісіях, дорадчих органах тощо).

Додатково варто зазначити, що безперечним етапом розвитку правового регулювання трудової діяльності суддів як частини реформування судових органів є забезпечення права відповідної категорії працівників створювати професійні об'єднання з метою захисту службово-трудова прав, свобод і законних інтересів. Слід підкреслити, що крок назустріч кон-

структивним змінам уже зроблено, адже законодавець закріпив положення в межах ст. 53 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», відповідно до якого «судді можуть утворювати об'єднання та брати участь у них з метою захисту своїх прав та інтересів, підвищення професійного рівня» [1]. Тож слід закріпити за суддями право участі та створення професійних об'єднань з метою захисту трудових прав, свобод і законних інтересів. Додатково необхідно врегулювати право участі в інших видах неприбуткових об'єднань (спортивних, творчих та благодійних організаціях), участь для суддей у яких відкидає матеріальний інтерес.

У правовому регулюванні професійної діяльності деяких категорій працівників наявність легітимних обмежень не викликає сумнівів, але їхній зміст має відповідати як соціальним і державним потребам, так і інтересам суб'єктів, для яких їх встановлено законодавцем. Метою встановлення правових обмежень реалізації трудових прав, свобод і законних інтересів судді є встановлення бажаної для держави та суспільства поведінки працівника судових органів, що характеризується незалежністю від зовнішнього впливу матеріального, політичного характеру, неупередженістю, чесністю і справедливістю. Правові обмеження мають встановлюватися для суддів тільки в разі, якщо форми або види їхньої трудової діяльності перешкоджають здійсненню правосуддя і/або реалізації прав громадян на судовий захист. Правові обмеження мають бути корисними для держави, суспільства і тих осіб, для яких їх встановлено в рівною мірою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Про судоустрій і статус суддів* / Верховна Рада України; Закон від 07.07.2010 № 2453-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 41, № 41–42, № 43, № 44–45, стор. 1468, Ст. 529.
2. *Лукашева Н. Н.* Окремі вимоги до працівників / Н. Н. Лукашева // Вчені записки Таврійського національного університету ім. В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки. – 2012. – Т. 25 (64). – № 1. – 2012. – С. 87–95.
3. *Конституція України* / Верховна Рада України; Конституція, Закон від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996 р. – № 30. – Ст. 141.
4. *Кодекс законів про працю України* / Верховна Рада УРСР; Кодекс України, Закон, Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971 р. / Додаток до № 50.
5. *Іншин М. І.* Правове регулювання службово-трудова відносин в Україні / М. І. Іншин. – Х. : видавництво УВС, 2004. – 337 с.
6. *Запорожець І. Г.* Правові основи трудової діяльності суддів і особливості їх виникнення / І. Г. Запорожець // Актуальні проблеми права: теорія і практика. – 2012. – № 25. – С. 121–128.
7. *Чернова В. О.* Поняття та зміст правового статусу суддів як суб'єктів трудового права / В. О. Чернова // Митна справа. – 2012. – № 3 (81). – Ч. 2, кн. 2. – С. 183–190.
8. *Москвич Л. М.* До питання удосконалення статусу суддів як складового елементу системи заходів підвищення ефективності судової системи / Л. М. Москвич // Вісник Академії правових наук України. – 2011. – № 01 (64). – С. 184–197.
9. *Штрих Т. В.* Права і обов'язки суддів як суб'єкта трудового права / Т. В. Штрих // Форум права. – 2009. – № 3. – С. 686–670.
10. *Панталієнко П. В.* Деякі особливості правового статусу суддів / П. В. Панталієнко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2011. – С. 268–272.
11. *Денисова А. М.* Правові обмеження: поняття, види, функції / А. М. Денисова // Часопис Київського університету права. – 2011. – № 2. – С. 51–55.
12. *Ярошенко О. М.* Щодо основних трудових прав та обов'язків працівників / О. М. Ярошенко // Проблеми законності. Вип. 39.: Респ. міжвідом. наук. зб. / Відп. ред. В. Л. Тацій. – Харків : Нац. юрид. акад. України. – 1999. – 220 с.

Андрейчук Т. В. Сучасний стан правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів

У статті досліджено та охарактеризовано особливості правового регулювання обмежень і заборон стосовно трудової діяльності суддів, задля чого проаналізовано нормативно-правові акти загального та спеціального характеру та висновки науковців, в результаті надано конструктивні пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України.

Ключові слова: судові органи України, процес добору, правові обмеження, вимоги, кандидат на посаду судді, професійні об'єднання, політичні партії, професійна діяльність, правосуддя.

Андрейчук Т. В. Современное состояние правового регулирования ограничений и запретов относительно трудовой деятельности судей

В статье исследованы и охарактеризованы особенности правового регулирования ограничений и запретов относительно трудовой деятельности судей, для

чего проанализированы нормативно-правовые акты общего и специального характера и выводы ученых, в результате предоставлены конструктивные предложения по совершенствованию действующего законодательства Украины.

Ключевые слова: судебные органы Украины, процесс отбора, правовые ограничения, требования, кандидат на должность судьи, профессиональные объединения, политические партии, профессиональная деятельность, правосудие.

Andreychuk T. The current state of regulation of restrictions and prohibitions concerning the judges work activity

This article examines and describes the peculiarities of legal regulation of restrictions and prohibitions concerning the judges work activity. Analyzed regulations of general and special nature and scientists findings, resulting provided constructive suggestions to improve the current legislation of Ukraine.

Key words: courts of Ukraine, the process of selection, legal restrictions, requirements, candidates for judge vacation, professional associations, political parties, professional activity, justice.